MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ 11.11.2024 VN/15571/2024
Luonnonvaraosasto
Metsäneuvos Niina Riissanen

Viite: Lisäselvityspyyntö 7.11.2024

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 115/2024 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt lisäselvitystä yksityistien perusparannuksen tuen tarkemmista tien rungon tasoitusleveyttä koskevista vaatimuksista. Lisätietoa kaivataan siitä, kuinka tarkkoja tasoitusleveyttä koskevat vaatimukset käytännössä ovat ja onko niistä mahdollista vähäisessä määrin poiketa, jos tie kuitenkin mahdollistaisi liikennöin myös raskaalla kalustolla.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tiehankkeen suunnittelu ja toteutus tehdään metsätalouden kannustejärjestelmälain (71/2023) vaatimusten mukaisesti. Lainmukaisuutta arvioitaessa tulee huomioida lain 6 §:n vaatimus tehdä työt metsäalan hyvän ammattikäytännön mukaisesti, 17 §:n tuen myöntämisen edellytykset ja 18 §:ssä olevat yksityistien perusparannusta koskevan tuen myöntämisen lisäedellytykset. Metsäalan hyvällä ammattikäytännöllä viitataan muun muassa Metsätehon metsätieohjeisiin (2001 ja päivitys 2017). Kannustejärjestelmälain 17 §:ssä tuen myöntämisen lähtökohtana on, että tuettava tie soveltuu rakenteeltaan metsätalouden ympärivuotisiin kuljetuksiin lukuun ottamatta kelirikkoaikoja. Lain 18 §:ssä edellytetään, että perusparannettava tie täyttää mm. tien tavoitekantavuutta ja vähimmäislevyttä koskevat vaatimukset. Näitä vaatimuksia on täsmennetty valtioneuvoston asetuksen (1021/2023) 21 §:ssä. Tavoitekantavuuden tule olla 50-80 MN/m^2 ja päällysrakenteen leveyden on oltava vähintään 3,6 metriä.

Suunnitelman tai toteutuksen tukikelpoisuutta tarkastettaessa ensisijainen tarkasteltava tunnus on tien päällysrakenteen leveys ns. sorastusleveys. Metsätehon metsätieohjeissa tien leveydeksi esitetään 4 metriä. Sorastusleveyden täytyy olla koko matkalla riittävä, kuitenkin vähintään kannustejärjestelmälain edellyttämä 3,6 m. Yksittäinen pieni alitus voidaan hyväksyä, jos tien rungossa on riittävästi leveyttä ja sorastuskerros on riittävän paksu. Tuolloin on katsottu, että päällysrakenne levenee normin mukaiseen käytön aikana, viimeistään ensimmäisen huoltolanauksen yhteydessä.

Rungonleveyttä tarkastellaan toissijaisena tunnuksena. Tarvittava tierungon leveys on riippuvainen pohjanmaan kantavuudesta. Mitä hienojakoisemmalle pohjamaalle tie rakennetaan, sitä vahvempi ja leveämpi täytyy rungon olla, jotta tielle saadaan tavoiteltu kantavuus. Metsätehon metsätieohjeiden mukainen rungon leveys vaihtelee 4-8 metrin välillä, kun tavoitekantavuus on 80 MN/m^2. Käytännössä rungon leveyttä ei peilata systemaattisesti Metsätehon metsätieohjeisiin. Mikäli päällysrakenteen leveys on kapeahko ja luiskakaltevuus jyrkempi kuin mitä metsätieohje edellyttää, tarkastellaan rungon tasoitusleveyden riittävyyttä vaatimuksiin nähden. Tällä varmistetaan se, että päällysrakenteen normia kapeampi toteutus, ei johdu liian kapeasta tierungosta ja että päällysrakenteen sorastusleveys voi saavuttaa vaadittavan minileveyden.